

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DIYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU
KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 27.10.2021-337
Karar Tarihi ve No. : 27.10.2021-8798
Dosya No :73.04.11

Toplantı Yeri
DIYARBAKIR

Şırnak İli, İdil İlçesi, Yarbaşı (Hespişt) Köyü, Köyiçi Mevkii'nde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, mülkiyeti Maliye Hazinesi'ne ait tapunun 28 nolu parselindeki I. grup yapı olarak tescilli Mor Dodo Kilisesi'yle aynı parselde kalan Mor Gevargis Kilisesi'nin 2863 sayılı Kanununun 6. Maddesi kapsamında değerlendirilmesi, korunma alanı sınırlarının belirlenmesi ve onarımına ilişkin; Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 14.07.2021 tarih ve 847319 sayılı uzman raporu ile Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanının hazırladığı 21.09.2021 tarih ve 925369 sayılı dosya inceleme raporu; Mor Dodo Kilisesi'nin tesciline yönelik Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 23.03.2011 tarih ve 3795 sayılı kararı; Mor Dodo Kilisesi'nin tescil kaydının güncellenmesi ile korunma alanı sınırlarının belirlenmesine yönelik Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 23.09.2021 tarih ve 8690 sayılı kararı; Mor Gevargis Kilisesi'nin tesciline yönelik kurum görüşlerinin istendiği Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 20.09.2021 tarih ve 1730654 sayılı yazısı; tescile yönelik kurum görüşlerinin iletildiği Şırnak İl Özel İdaresi İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğünün 21.09.2021 tarih ve 8326 sayılı yazısı ile İdil Kaymakamlığı Milli Emlak Şefliğinin 20.09.2021 tarih ve 1772353 sayılı yazıları okundu. Ekleri (tescil fişi, harita) ve dosyasındaki bilgi, belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

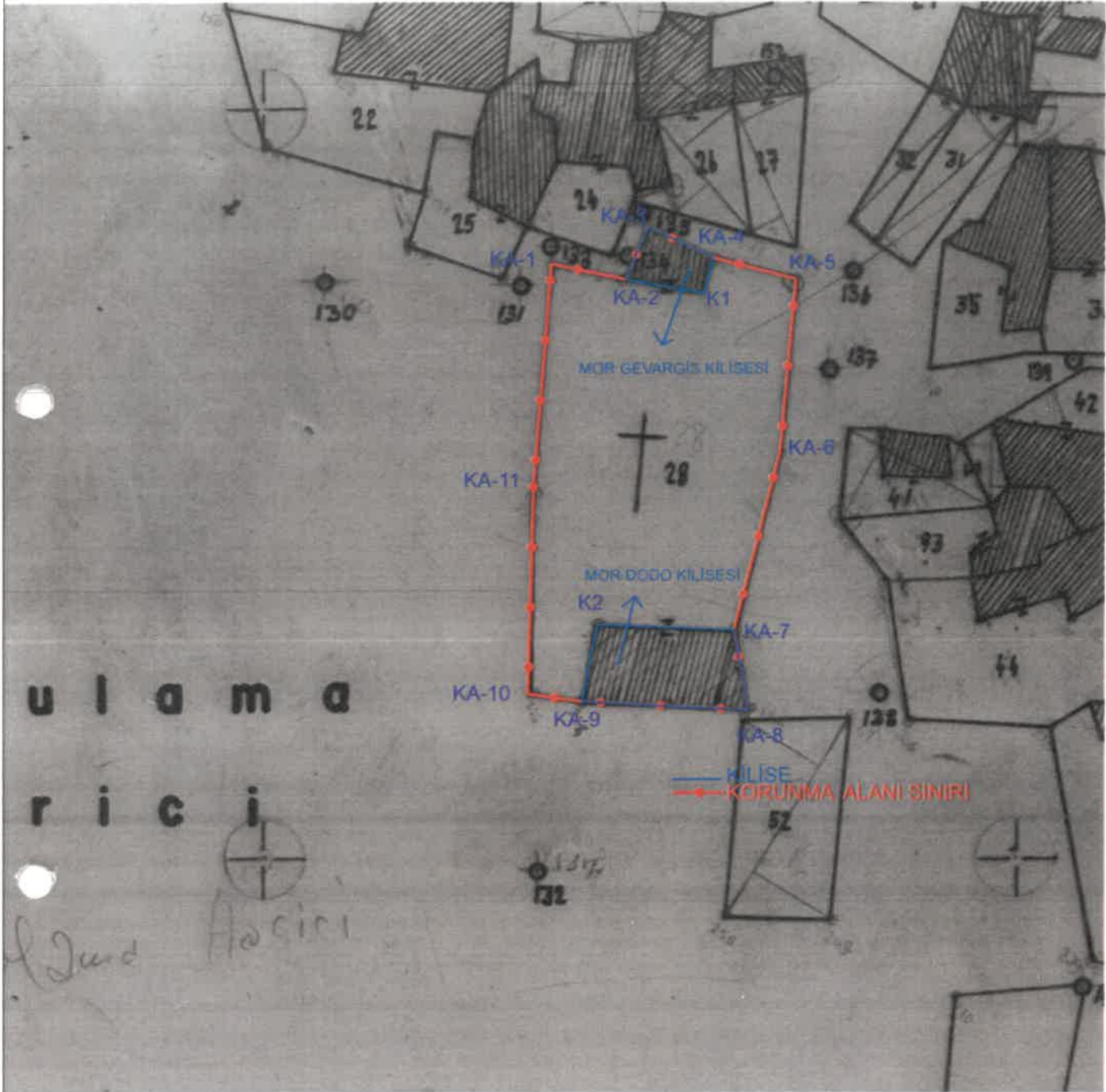
Şırnak İli, İdil İlçesi, Yarbaşı (Hespişt) Köyü, Köyiçi Mevkii'nde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, mülkiyeti Maliye Hazinesi'ne ait tapunun 28 nolu parselindeki I. grup yapı olarak tescilli Mor Dodo Kilisesi'yle aynı parselde kalan Mor Gevargis Kilisesi, 2863 sayılı Kanununun 6. maddesi ile Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik'in 4. Maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" niteliklerini gösterdiğinden, anılan Kanununun 7. maddesi kapsamında "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tesciline, yapı grubunun I. grup yapı olarak belirlenmesine, hazırlanan tescil fişinin uygun olduğuna;

-Kurulumuzun 23.09.2021 tarih ve 8690 sayılı kararı ile belirlenen Mor Dodo Kilisesi korunma alanı sınırlarının Mor Gevargis Kilisesini de kapsadığı ve belirlenen sınırların yeterli olduğu anlaşıldığından 23.09.2021 tarih ve 8690 sayılı karar eki olan korunma alanı krokisinin, ekli koordinatlı krokide belirtildiği şekilde Mor Dodo ve Mor Gevargis Kiliselerinin korunma alanı sınırları olacak şekilde güncellenmesine;

-13.03.2012 tarih ve 28232 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik" gereği, ilgili Tapu Müdürlüğünce 28 nolu parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine "Korunması Gerekli I. Grup Taşınmaz Kültür Varlığı ve Korunma Alanıdır" şerhinin, ifade edildiği şekilde konulmasına ve bu işleme ait bilgi-belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine;

-Mor Dodo ve Mor Gevargis Kiliselerinin korunma alanı sınırları içerisinde yapılacak olan her türlü fiziki ve inşaf (ifraz, tevhit, yeni parsel ihdası, imar uygulaması dâhil) uygulama öncesinde Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine;

-Mevcut haliyle onarım ihtiyacı bulunan Mor Gevargis Kilisesi ile ilgili gerekli güvenlik önlemlerinin ilgili idarelerce alınmasına, yapının kapsamlı onarımına temel oluşturacak rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin ilgili idarelerce hazırlanarak Koruma Bölge Kuruluna iletilmesine karar verildi.

u l a m a
r i c i

Handwritten signature: H. D. H. H.

ED50-3-42 KOOR.

Nokta No	Y	X
K1	488008.199	4140124.832
K2	487994.048	4140080.694
KA-1	487987.997	4140128.730
KA-2	487997.863	4140126.650
KA-3	488000.814	4140133.680
KA-4	488009.466	4140129.590
KA-5	488020.436	4140126.684
KA-6	488018.365	4140103.764
KA-7	488012.283	4140080.007
KA-8	488014.120	4140069.300
KA-9	487992.010	4140070.440
KA-10	487984.914	4140071.454
KA-11	487985.614	4140099.051

TC.
Diyarbakır Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
27.10.2021 tarih ve 8798
Sayılı Kararı Eki'dir.

Handwritten signature: Mehmet Özkaya
Mehmet ÖZKAYA
Harita Mühendisi

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)		ENVANTER NO:		
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	ANIT	HARİTA NO:		
İLİ: ŞIRNAK	İLÇESİ: İDİL	MAHALLE/MEVKİ: Yarbaşı (Hespist) Köyü	KORUMA DERECESESİ	ANITSAL	1 2 3
SOKAK VE KAPI NO:		KAD. PAFTA: ADA: PARSEL: 28		ÇEVRESEL	1 2 3
ADI : MOR GEVARGİS KİLİSESİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	MİMARİ ÇAĞI:		
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	VAKFIYE:		

GENEL TANIM: Çevresi, yüksek ve kalın tutulmuş duvarlarla çevrili büyük bir avlu içerisindeki iki ayrı kiliseden oluşmaktadır. Kuzey-güney yönde dikdörtgen planlı olan ve yaklaşık 2000 m² ye yakın bir alana yayılan avlunun güney bölümünde Mor Dodo Kilisesi, kuzey bölümünde ise şapel şeklinde daha küçük ölçülerde tutulmuş olan Mor Gevargis Kilisesi yer almaktadır.

KORUNMUŞLUK DURUMU: orta	TAŞIYICI YAPI: orta	CEPHE DURUMU: orta	ÖRTÜ DURUMU: orta	İÇ YAPI DURUMU: orta	BEZEME DURUMU: -	RUTUBET DURUMU: -
--------------------------	---------------------	--------------------	-------------------	----------------------	------------------	-------------------

GÖZLEMLER: Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Maliye Hazinesi	BAKIMINDAN SORUMLU OLAN: Maliye Hazinesi
YAPILAN ONARIMLAR: Kilise, 2000 li yılların başında kapsamlı olarak onarılmıştır.	

AYRINTILI TANITIM: Avlunun kuzeyinde kalan ve Mor Dodo Kilisesi'ne göre daha küçük ölçülerde tutulmuş olan Mor Gevargis Kilisesi'nin giriş kapısı kilitli olduğundan içine girilememiştir. Kilisenin içyapısı ve planına ilişkin bilgiler, yapılan araştırmalarla elde edilmiştir. Kilise düzgün bir platform üzerine oturtulmuş, doğu-batı doğrultusunda dıştan 8.00 x 10.00 m. ölçülerinde, dikdörtgen planlı tek neften oluşan parokial plan tipinde inşa edilmiştir. Kilisenin güney cephesi yaklaşık 10 m. uzunluğunda olup, bu cephenin ortasında iç mekâna girişi sağlayan 0.80 m. genişliğinde dikdörtgen formu bir kapı bulunmaktadır. Kilisenin doğu cephesi yaklaşık 8 m. uzunluğundadır. Bu cephede iki pencere bulunmaktadır. Yapının kuzey ve batı cepheleri niteliksiz köy konutları ile kapatılmış durumdadır. Narteks bölümü bulunmayan kilisenin, güney cephesindeki lentolu giriş kapısından direkt naos bölümüne girilmektedir. Giriş kapısı avlu zemininin altında kaldığından birkaç basamaklı merdivenle inilmektedir. Kilise, naos bölümü ile naosun doğusunda apsis (madırho-mezbah) bölümü olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Naos bölümünden apsis bölümüne geçiş yuvarlak kemerli bir açıklıkla sağlanmaktadır. Tonzla örtülü olan üst örtü alçak tutulmuştur. Yapıda herhangi bir süsleme unsuru bulunmamaktadır. İçten tonozla örtülü olan kilise dıştan düz damla örtülüdür. İç kısımlarda kaba yonu kireç taşı, dış cephelerde ise daha çok kaba yonu bazalt taş malzeme ile inşa edilmiştir.

TEKNİK BİLGİLER:	ISITMA SİSTEMİ:	
	KANALİZASYON:	
	SU:	
	ELEKTRİK:	

ÖZGÜN KULLANIMI: KİLİSE

BUGÜNKÜ KULLANIMI: Kullanılmıyor

ÖNERİLEN KULLANIMI: KİLİSE

HAZIRLAYANLAR:	
Ahmet DEMİR Arkeolog	
Yılmaz ERGİ Arkeolog	
Hüseyin GÜLER Arkeolog	
	21.09.2021

KONTROL EDEN:

Mehriban KARAAŞLAN
Bölge Kurul Müdürü

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

YAYIN DİZİNİ :
1-Hüseyin ŞAN, Şirnak İdil'deki Hristiyan Dini Mimarisi, Y. Lisans Tezi, Van, 2018

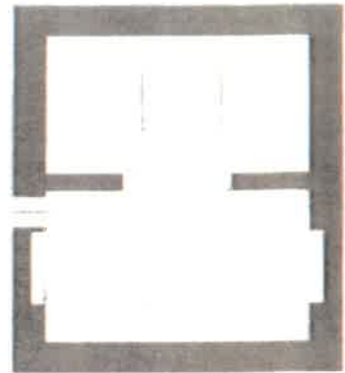
EKLER :	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	X
KİTABE	
VAKFIYE	

TESCİL KARAR NO
KARAR TARİHİ :

REVİZYON:

T.C. Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun
27.10.2021 tarih ve 8798 sayılı kararı ile...

0 1 2 3 4 5 6

1:1000
SCALE

LEGEND

— WALL

